

Програма навчальної дисципліни «Лексикологія» підготовки бакалавр, галузі знань 03 гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія/014 Середня освіта, за освітньої програмою Мова і література (англійська). Переклад/Прикладна лінгвістика/Англійська мова.

Розробник: Єфремова Н. В., доцент кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук., доцент.

Рецензент: Чарікова І. В., доцент кафедри англійської філології, кандидат філологічних наук., доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри практики англійської мови
протокол № 2 від 7.09.2018 р.

Завідувач кафедри:

кандидат філол. наук, професор

Е. К. Коляда

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології
протокол № 2 від 20.09.2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри практики англійської мови

А. Б. Павлюк

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Єфремова Н. В., 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни «Лексикологія» подана згідно з навчальним планом напряму підготовки (спеціальності) і представлена у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1а

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 гуманітарні науки/ 01 Освіта 035 Філологія Мова та література (англійська). Переклад/ Прикладна лінгвістика/Англійська мова Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90 / 3		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий __
		Лекції 26 год.
ІНДЗ: є	Практичні (семінарські) 20 год.	
	Лабораторні ____ год.	
	Індивідуальні ____ год.	
	Самостійна робота 38 год.	
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік

Таблиця 1б

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 гуманітарні науки/ 01 Освіта 035 Філологія Мова та література (англійська). Переклад/ Прикладна лінгвістика/Англійська мова Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60 / 2		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий __
		Лекції 10 год.
ІНДЗ: є	Практичні (семінарські) 6 год.	
	Лабораторні ____ год.	
	Індивідуальні ____ год.	
	Самостійна робота 36 год.	
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Об'єктом даного курсу є словниковий фонд англійської мови (лексичні одиниці, вільні й усталені словосполучення з усіма їх особливостями і характеристиками).

Предметом курсу є походження лексичних одиниць, їх морфемна й семантична структура, способи творення, лексико-семантична класифікація, стилістичні особливості.

Мета курсу: дати необхідну суму знань, які теоретично узагальнюють і систематизують відомості про походження, розвиток і вживання словникового складу сучасної англійської мови і тим самим піднести рівень підготовки студентів з теорії мови, що сприятиме науковому розумінню теоретичних основ вивчення лексики як системи та сучасних методів лінгвістичних досліджень на рівні сучасного статусу науки про мову, що уможливить закласти теоретичні основи розуміння мови як інтегрованої сигніфікативної одиниці, що постійно розвивається.

Основні завдання курсу: ознайомити студентів із досягненнями вітчизняної й зарубіжної науки в галузі лексикології, її основними розділами (етимологія, семасіологія, словотворення, фразеологія, лексикографія); показати зв'язок лексикології з іншими лінгвістичними дисциплінами; сформувати у студентів уявлення про системність лексичного складу англійської мови; визначити основні типи морфологічної будови слів; комплексно розглянути засоби словотворення з огляду на ступінь їх продуктивності; дати у студентам уявлення про структуру лексичного значення; систематизувати відомості про семантичні класи слів; сформувати уявлення про динамічний характер мовної системи й ознайомити з основними шляхами поповнення словникового складу шляхом словотворення, запозичення, семантичного розвитку слів; розглянути головні проблеми сучасної англомовної лексикографії, типи словників та історію їх укладання; розвинути вміння аналізувати емпіричний матеріал, застосовуючи різні методи дослідження, робити самостійні узагальнення й висновки; підготувати студентів до самостійної навчальної та науково-дослідницької роботи – підготовки презентацій, доповідей, написання рефератів, кваліфікаційних робіт.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Вивчення курсу лексикології сприяє формуванню таких видів компетенції:

1) **комунікативна компетенція** (знання функцій і тенденцій розвитку спілкування в сучасному полікуртурному світі; увага до власного мовлення і мовлення співрозмовника);

2) **соціокультурна компетенція** (усвідомлення соціокультурних контекстів, в яких іноземна мова використовується носіями мови; розуміння того, що такі контексти впливають на вибір та ефективність конкретних форм комунікації);

3) **інформаційна компетенція** (вміння знаходити необхідну інформацію за допомогою різноманітних джерел, включаючи мультимедійні засоби; вміння обробляти й використовувати інформацію у відповідності до поставлених задач);

4) **соціолінгвістична компетенції** (знання студентів про умови, які визначають мовні форми й способи вираження (середовище, відношення між партнерами, комунікативні інтенції тощо);

5) **компетенція дискурсу** (знання про різні мовленнєві акти рідної та іноземної культур, які базуються на різних системах цінностей; уміння побудувати власну вербальну й невербальну поведінку згідно норм культури).

За підсумками курсу студенти повинні знати: термінологічний апарат і визначення основних понять лексикології як науки про словниковий склад мови; походження, розвиток і вживання словникового складу сучасної англійської мови; принципи класифікації словникового складу сучасної англійської мови; особливості морфологічної будови слів сучасної англійської мови; продуктивні, напівпродуктивні та непродуктивні шляхи словотворення; типи семантичної структури слова; механізми семантичних змін; стилістичні пласти сучасної англійської мови; основні діалекти та територіальні варіанти сучасної англійської мови; особливості та принципи класифікації англійської фразеології; основні проблеми укладання англомовних словників; галузі лексикологічних досліджень, провідних вітчизняних і зарубіжних вчених у них; основні концепції щодо визначення поняття слова, типів значень, характеру сполучуваності ЛО; основи лексикографії, типи словників, принципи побудови словників різних типів.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Лексикологія» складається з двох змістових модулів відповідно кількості кредитів, передбачених навчальним планом на вивчення дисципліни протягом семестру.

Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання

Таблиця 2а

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. The Word as the Basic Object of Lexicology.					
Тема 1. Etymological Peculiarities of the English Word-Stock.	9	2	2	4	1
Тема 2. The Morphological Structure of English Words.	9	2	2	4	1
Тема 3. Word-Formation	11	4	2	4	1
Тема 4. Semasiology. Change of Meaning.	14	4	4	6	
Разом за модулем 1	43	12	10	18	3
Змістовий модуль 2. English Vocabulary as a System					
Тема 1. Polysemy vs Homonymy	9	2	2	4	1

Тема 2. Semantic Groups of Words.	9	2	2	4	1
Тема 3. Stylistic Peculiarities of the English Vocabulary.	10	4	2	4	
Тема 4. English Phraseology.	10	4	2	4	
Тема 5. English Lexicography	9	2	2	4	1
Разом за модулем 2	47	14	10	20	3
Всього годин:	90	26	20	38	6

Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Таблиця 2а

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. The Word as the Basic Object of Lexicology.					
Тема 1. Etymological Peculiarities of the English Word-Stock.	6	2		2	2
Тема 2. The Morphological Structure of English Words.	8		2	6	
Тема 3. Word-Formation	8	2		6	
Тема 4. Semasiology. Change of Meaning.	6	2		2	2
Разом за модулем 1	28	6	2	16	4
Тема 1. Polysemy vs Homonymy	8	2		6	
Тема 2. Semantic Groups of Words.	6		2	2	2
Тема 3. Stylistic Peculiarities of the English Vocabulary.	6	2		4	
Тема 4. English Phraseology.	6		2	4	
Тема 5. English Lexicography	6			4	2
Разом за модулем 2	32	4	4	20	4
Всього годин:	60	10	6	36	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. **Do the following exercises:** Ex. 8, 9, 11, 12, 16, 21 pp. 161–163 (See: Гороть Є.І. Fundamentals of Modern English Lexicology / Є. І. Гороть, Л. К. Малімон – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 268 с).

2. **Do the following exercises:** Ex. 8, 9, 13. pp. 165-166; Ex. 4, 5. pp. 167-168; Ex. 1, 2, 7, 20. pp. 169-172 (See: : Гороть Є.І. Fundamentals of Modern English Lexicology / Є. І. Гороть, Л. К. Малімон – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 268 с.).

3. **Do the following exercises:** Ex. 2, 5, 6, 8, 9 pp. 188-189; Ex. 10, 12, 17 pp. 189-191; Ex. 3, 5, 6, 8 pp. 192-193 (See: Гороть Є.І. Fundamentals of Modern English Lexicology / Є. І. Гороть, Л. К. Малімон – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 268 с.).

4. **Do the following exercises:** Ex. 1, 3, 4, 5, 6, 7. pp. 201-203; Ex 1, 2, 5 pp. 199-200; Ex. 1, 2, 3, p. 207; (See: Гороть Є.І. Fundamentals of Modern English Lexicology / Є. І. Гороть, Л. К. Малімон – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 268 с.).

5. **Do the following exercises:** Ex. 1, 3, 4, 8, 11. pp. 209-211 (See: See: Гороть Є.І. Fundamentals of Modern English Lexicology / Є. І. Гороть, Л. К. Малімон – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 268 с.).

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Враховуючи специфіку курсу, індивідуальним завданням для студентів є підготовка реферату. Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів застосовувати на практиці одержані знання. Студент повинен вміти проаналізувати наукові праці визначних лінгвістів, підготувати стислий конспект цих праць, зробити відповідні висновки. Реферат перевіряється викладачем за розкладом консультативних та індивідуальних занять викладачів кафедри практики англійської мови. Для захисту реферату студент повинен підготувати презентацію у форматі Powerpoint та презентувати її на одному з практичних занять.

Вимоги до реферату

При написанні реферату студент повинен пам'ятати про **якісні індикатори й рівень технічного оформлення** роботи.

Якісні індикатори: актуальність теми, формулювання мети, об'єкту, предмета дослідження, логіка побудови реферату, виділення основних структурних елементів, повнота й глибина розкриття теми, ерудованість у досліджуваній проблемі; підбір літератури; системність викладу; спосіб представлення інформації, наявність схем, таблиць, діаграм, ілюстрація основних положень роботи; уміння аналізувати й інтерпретувати факти; креативність; самостійність у судженнях; завершеність роботи, наявність самооцінки одержаних результатів.

Вимоги до оформлення реферату: Реферат друкують за допомогою комп'ютера на білому папері формату А4 шрифтом 14 Times New Roman через 1,5 міжрядковий інтервал. Обсяг машинописного тексту повинен становити 10 сторінок. Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: лівий – не менше 20 мм, правий – не менше 10 мм, верхній –

не менше 20 мм, нижній – не менше 20 мм. Реферат повинен відповідати вимогам до написання та оформлення студентських навчально-дослідних робіт такого типу.

Рекомендована тематика рефератів:

1. Category of semantic field in the system of English language.
2. Structural and semantic peculiarities of the idioms with gender structural component.
3. Main lexical and grammatical divergences of the British and American variants.
4. Role of borrowings in the English language.
5. Word-forming patterns of neologisms in modern English.
6. Homonymy of affixes in Modern English.
7. Structural and semantic characteristics of English neologisms
8. Peculiarities of the use of Australian Englishю
9. Borrowed phraseological units in Modern English.
10. Peculiarities of the use of Canadian English.
11. Synonymy and antonymy of phraseological units in English.
12. Phraseological units with the component "own name" in modern English.
13. Linguistic nature of the slang in the English language.
14. Linguistic peculiarities of American English in comparison with the British one.
15. Word-composition as a productive means of word-combination in English.
16. Types of dictionaries.
17. Dictionaries of a new type. Electronic dictionaries and encyclopedias.
18. Onomatopoeic and sound-symbolic words.
19. Semi-affixes in modern English.
20. Combining forms in modern English.
21. «Stone wall» problem.
22. Compound neologisms.
23. Folk etymology.
24. English Euphemisms.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні курсу студент виконує такі види робіт: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу на семінарах, виконання індивідуальних завдань, написання тематичних контрольних тестів. Навчальний курс складається з двох залікових кредитів, які закінчуються заліком.

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Сумарна кількість балів, яку студент отримує під час вивчення курсу «Лексикологія» за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, якій відповідає: зараховано/не зараховано (з можливістю повторного складання)

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється викладачем протягом семестру на лекційних і семінарських заняттях у межах змістових модулів. Максимальна оцінка студента за поточне оцінювання становить 40 балів Поточний контроль включає в себе:

- 1) Оцінку за поточну роботу під час семінарських занять (Модуль 1, максимум – 10 балів; виводиться середнє арифметичне);
- 2) Оцінку за виконання практичних завдань (Модуль 2, максимум – 10 балів; виводиться середнє арифметичне);
- 3) оцінку за написання рубіжних контрольних робіт в кінці змістових модулів (Модуль 3, максимум – 10 балів; береться середнє арифметичне).
- 4) оцінку за індивідуальну роботу студента – написання і захист реферату (Модуль 4, максимум – 10 балів).

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку. Залік складається з підсумкового тесту та усної відповіді. Максимальна кількість балів за підсумковий тест дорівнює 30 балам. Максимальна кількість балів за усну відповідь дорівнює 30 балам. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 60. Підсумковий тест та усна відповідь є відображенням теоретичного та практичного матеріалу, засвоєного під час опрацювання курсу.

Студенту, який після написання підсумкового тесту набрав кількість балів, достатню для отримання заліку (не менше 60 балів), за бажанням підсумкова оцінка виставляється автоматично.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем, або перездати якусь тему, написавши тест тощо).

Максимальна кількість балів, яку студент може одержати за роботу протягом семестру: $40 + 60 = 100$ балів.

Поточний контроль (макс = 40 балів)				Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4	Модуль 4		
Семінарські заняття	Практичні завдання	МКР	ІНДЗ	Підсумковий тест	Усна відповідь	
10	10	10	10	30	30	100

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андерсон К. Е., Посібник з англійських фразеологізмів / К. Е. Андерсон, А. Д. Шерік, В. Я. Савічук. – Луцьк, 2001. – 96 с.
2. Антрушина Г.Б. Лексикологія англійського мови / Г. Б. Антрушина, О. В. Афанасьева, Н. Н. Морозова. – Учеб. пособие для студентов. 3-е изд. – М. : Дрофа, 2001. – 288 с.
3. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка / И. В. Арнольд. – М. : ФЛИНТА : Наука, 2012. – 376 с.
4. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка / И. В. Арнольд. – М. : Просвещение, 1990. – 300 с.
5. Арнольд И. В. Основы научных исследований в лингвистике : учеб. пособ. / И. В. Арнольд. – М. : Высш. шк., 1991. – 140 с.
6. Гороть Є.І. Нариси з лексикології сучасної англійської мови / Є. І. Гороть, С. В. Белова. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 372 с.
7. Гороть Є.І. Теоретична й практична лексикологія сучасної англійської мови / Є. І. Гороть, С. В. Гончарук., Л. К. Малімон, А. Є. Рогатюк, О. О. Рогач. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 340 с.
8. Гороть Є.І. Fundamentals of Modern English Lexicology / Є. І. Гороть, Л. К. Малімон – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 268 с
9. Зацный Ю.А. Новая общественно-политическая лексика и фразеология английского языка / Ю. А. Зацный, В. Н. Бутов. – Запорожье : ЗГУ, 2000. – 200 с.
10. Зыкова И. В. Практический курс английской лексикологии / И. В. Зыкова. – М. : Издательский центр «Академия», 2008. – 288 с.
11. Єнікєєва С.М. Системність і розвиток словотвору сучасної англійської мови / С. М. Єнікєєва. – Запоріжжя : ЗНУ, 2006. – 303 с.
12. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка / А. В. Кунин. – М. : Высшая школа, 1996. – 224 с.

13. Левицкий В. В. Семасиология : монографія для молодых исследователей / В. В. Левицкий. –Винница : Нова Книга, 2012. – 680.
14. Минаева Л. В. Лексикология и лексикография английского языка / Л. В. Минаева. - М. : АСТ, Астрель, 2007 – 224 с.
15. Мостовой М.І. Лексикологія англійської мови / М. І. Мостовий. – Харків : Основа, 1993. – 256 с.
16. Ніколенко А.Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика / А. Г. Ніколенко. – Вінниця : Нова книга, 2007. – 528 с.
17. Харитончик З. А. Лексикология английского языка / З. А. Харитончик. – Минск : Выш. шк., 1992. – 229 с.
18. Horot, Yevheniya I. The Lexicology of Modern English. The Exercise Book / Yevheniya I. Horot. – Kyiv: Lybid. – 1996. – 125 p.
19. Jackson Howard, Etienne Zé Amvela. Words, Meaning and Vocabulary : An Introduction to Modern English Lexicology. – A&C Black – 2000 – 224 p.
20. Lipka Leonhard. An Outline of English Lexicology. An Outline of English Lexicology. – Max Niemeyer Verlag. – 1990. – 223 p.